«سیجیلیه» آطه‌سنده اوتکه‌روب آق دینگزدن فلوط ایله کیلوب فلسطین طرفلرینه عسکر چقاردیلر. قوریدن کیلگان «فریدریق» عسکری ایله برله‌شوب «عکا» شهرن محاصره ایتدیلر. اوزاق محاصره‌دن صونگ عکانی ضبط ایته‌رگه موفق بولدیلر.

صلاح الدین الایوبی بونلرنڭ کیلچگندن خبر آلغاچده عسکرن تنظیم ایتوب صوغش اوچون ایك اوکفایلی اورنلرغه بیرله‌شکان ایدی. صلاح الدین خریستیانلرغه قزو صوغشلر آچمادی. چونکه اول آندن فائده چقمایه‌چغن بیك یاخشی آڭلاغان ایدی.

صلاح الدین خریستیانلرغه آکسزدن یش یش هجوم ایته وبیك تیزلك غایت انتظام ایله کیرو چیکله ایدی. صلاح الدین‌نڭ بو پلانندن خریستیانلر بیك اوکایسز حالگه توشدیلر. عکادن اوتوب آلغه باروغه قورقالر ایدی. چونکه بو وقت صلاح الدین‌نڭ توزاغینه توشو بیك احتمال ایدی. صلاح الدین ایسه بر ئوزلکسز ئه‌لی بر طرفدن ئه‌لی ایکنچی طرفدن هجوم ایتوب طورا ایدی.

آخرنده خریستیانلر صلاح الدین‌گه قارشو طورا آلمایه‌چقلرن بلگاچ کیرو قایتوب کیته‌رگه قرار بیردیلر.

صلاح الدین الایوبی صوغش زمانلرنده قهرمان عسکرلری ایله آرسلان کبی هجوم ایته، صوغش طوقتالغان زمانلرده سفیرلر (ایلچیلر) ییبه‌روب خریستیان حکمدارلری ایله مناسبتکه باشلی، آنلرغه شام طرفنده ییتوشه طورغان میوه ایله اسلاملر قولی ایله اشلنگان ماتیریه‌لر هدیه ییبه‌ره ایدی.

فیلیپ ایله ریشارد آنڭ بوندی عالی جنابلغینه حیران قالالر ایدی. خریستیانلر بر وقت اسیر توشکان ایکی مڭ یدی یوز اسلام عسکرن قتل عام ایتدیلر. صلاح الدین ایسه اسیر خریستیانلرغه امید ایتلمه‌گان درجه‌ده یاخشی معامله‌ده بولنا ایدی.

قرال «ریشارد» بر وقت ناچار آوروغه مبتلا بولدی. بوندن خبر آلغان صلاح الدین اوزینڭ خاص طبیبن ییبه‌روب ریشاردنڭ سلامتله‌نووینه سبب بولدی.

۳ نچی اهل صلیب اوچ سنه قدر مشقت کورگاچ ۵۸۸ نچی سنهٔ هجریه‌ده کیرو آوروپاغه قایتوب کیتدیلر.

٤

دورتنچی اهل صلیب سفری.

٥٩٧ — ٦٠١

اوچنچی اهل صلیب سفرینڭ موفقیتسزلگندن صوڭ آوروپا خریستیانلری قدسنڭ خریستیانلر قولینه کروویه امیدلرن اوزگانلر ایدی.

لکن ایوبیلردن «ملك عادل سیف الدین» اسملی حکمدار وفات اینکاچ ایوبیه دولتی ایکیگه آیرلدی. اسلاملرنڭ کوچی ایکیگه بولندی. خریستیانلرده ینه‌دن امید طودردی. پاپا «اوچنچی اینوسان» خریستیانلرنی ینه‌دن اهل صلیب سفرینه دعوت ایته باشلادی.

بو وقت پاپالرنڭ درجه ونفوذلری ایسکیچه بولمی، نفوذلری بایتاق کیموگان ایدی. شونلقدن آنڭ دعوتن حکمدارلر قبول ایتمه‌دی. بو سفرده مشهور شؤالیه‌لر ایله پرینسلرگنه قاتناشدیلر. بو دفعه‌ده دخی صلیبگه قاتناشقان آدملرنڭ قیلغان وقیلناچق گناهلری عفو اولنه‌چغی اعلان ایتلدی.

٤ نچی اهل صلیب دینگزدن سفر ایتو قصدیله «وه‌ندیك» شهرینه جیولدیلر. بو وقت استانبول ایمپیراطورلری آراسنده تخت نزاعسی باشلانوب ایمپیراطور «کچوك آلیکسی» نی توشروب آتاسی برله بر طوغمه قه‌رده‌شی «الوغ آلیکسی» حکمدارلق اعلان ایتکان ایدی. شونلقدن کچوك آلیکسی وه‌ندیككه کیلوب اهل صلیب‌دن یاردم صورادی.

اهل صلیب دینگزدن طوغری استانبولغه باروب الوغ آلیکسی‌نی تخت‌دن توشروب کچوك آلیکسی‌نی حکمدار اعلان ایتدیلر.

آلیکسی اهل صلیب‌نڭ یاردمی اوچون زور مکافاتلر وعده ایتکان ایدی. اش میدانغه چقغاچ، مکافاتنی تابشرورغه مجبور بولدی. لکن خزینه‌ده آنچه بولمادغندن چیرکه‌ولرده‌گی قیمت‌لی تاشلرنی وچیرکه‌و اوچون جیولغان آقچه‌لرنی بیرورگه باشلادی. خلق آلیکسی‌نڭ بو اشینه آچولانوب اوزن اوتردیلر. اهل صلیب بوندن استفاده ایتوب استانبول شهرن ضبط ایتوب آلدیلر. استانبولده حکومت ایتوب کیلگان ایمپیراطور نسلی «ازنیق» و «طرابزون»

[...]رفلر ینه قووب استانبولده برلاتین حکومتی تأسیس ایتدیلر. قدسنی آلورغه [...]یوب چقغان خریستیانلر اوز اشلرن اونوطوب شونده حکومت ایته باشلادیلر. [...]لکن بو حکومت چرك اساسغه قورلدغندن اوزاق عمر سورمەدی، ضغیفلەندی. [...]خرنده ازنیق‌ده حکومت ایتوچی روم ایمپیراطورلری نسلندن بولغان «میخایل [...]پالەاولوغ» استانبولنی یاکیدن ضبط ایتدی. «فاتح سلطان محمد» فتح ایتکانگه [...]ر استانبول شول نسلدن کیلگان حکمدارلر قولنده قالدی.

٥

بیشنچی اهل صلیب سفری.

٦١٤ — ٦١٨

دورتنچی اهل صلیب سفرندن اش چقماغاچ پاپا «هونوروس» خریستیانلرنی [...]یاکادن اهل صلیب سفرینه دعوت ایتدی. بو سفرده مجارستان قرالی «آندره» [...]ایله اوزن قدس قرالی دیوب یوروچی «ژان» عسکرگه باشلق ایتدیلر. [...]لکن مجارستان مملکتی‌نك اوز اچنده چووالولر باشلاندغندن قرال «آندره» [...]کیرو مملکتینه قایتوب کیتدی. «ژان» ایسه مصرغه هجوم ایتوب «دمیاط» [...]شهرن محاصره ایتدی. لکن اسلاملرنك قارشو طورولرینه طاقت طوتا آلمی [...]کیرو قایتوب کیته‌رگه مجبور بولدی.

٦

آلتنچی اهل صلیب سفری.

٦٢٦ — ٦٢٧

هجرتنك ٦٢٦ نچی سنه‌سنده پاپا «غریغوار» نك باشلاوی ایله [...]آلتنچی اهل صلیب تشکیل ایتلدی. بو سفرده آلمانیا ایمپیراطوری «فریدریق» [...]عسکرگه باشلق ایتدی. بو وقت قدس صلاح‌الدین‌نك قەردەشی «ملك کامل» [...]ادارەسنده ایدی. ملك کامل خوارزم تورکلری ایله چووالوب طوردغندن اهل [...]صلیبغه قارشو طورا آلمایەچغن بلوب «فریدریق» ایله کیگاشکه باشلادی. [...]آخرنده قدسنی آقچه مقابلنده «فریدریق» غه قالدردی. بو وقتلرده بحر

خوارزم (بحر خزر) بویندن کیلگان تورکلر سوریه و مصر طرفلرینه هجو
ایتوب قدسنی خریستیانلر قولندن ضبط ایتدیلر. شول سببلی قدس پاکا
اسلاملر قولینه کردی.

٧

یدنچی اهل صلیب سفری.

٦٤٦ — ٦٤٨

یدنچی اهل صلیب سفری پاپا «دورتنچی اینوسان» نڭ باشلاوی ا
واقع بولدی. بو سفرگه فرانسیه قرالی «سه‌ن لووی» اشتراك ایتدی.
«سه‌ن لووی» بیك كوب عسكر ایله مصر طرفلرینه هجوم اینو
«دمیاط» و «منصوره» شهرلرن ضبط ایتدی. لکن صوغشلرنڭ برنده اسـ
عسکری طرفندن جیڭلوب، قه‌رده‌شی ایله برگه اسیر توشدی. آخرنده ا
میلیون صوم قدر آقچه توله‌ب اسیرلکدن قوتلدی. بوندن صوڭ قدس طرفلر
کیتوب دورت سنه قدر شونده طورغاچ کیرو آوروپاغه قایتوب کیتدی

٨

سیکزنچی اهل صلیب سفری.

٦٦٩ — ٦٧٠

یدنچی اهل صلیب محاربه‌سندن صوڭ پاپا «قلمان» زماننده «سه‌ن لووی
یاڭیدن اسلاملر اوزرینه هجوم ایتدی. آق دینگزدن کیلوب «تونس
شهرن محاصره ایتدی. لکن محاصره وقتنده وبادن وفات ایتدی. اوز
صوڭ قه‌رده‌شی عسکرگه باشلق ایتدی ایسه‌ده تونس حاکمندن یول راضی
توله‌تکاچ اولده کیرو قایتوب کیتدی.

بو وقتلرده «عکا» شهری همانده خریستیانلر قولنده ایدی. لکن سیکز
اهل صلیب سفرندن صوڭ خریستیانلر اول طرفلرده اوزاق طورا آلما
«عکا» دخی اسلاملر قولینه کردی وشول کوندن بیرلی الی ما شا
اسلاملر قولنده‌در.

اهل صلیب سفرلرینڭ نتیجه‌لری.

اهل صلیب‌نڭ ایڭ زور کوزطوتقان نه‌رسه‌سی قدس شریفنی اسلاملر قولندن آلو ایدی. لکن بونلرنی قدرلی طرشسه‌لرده مقصودلرینه ایرشه آلمادیلر. قدس شریف همان اسلاملر قولنده قالدی.

لکن خریستیانلرده بو سفرلردن زور فائده‌لر حاصل ایندیلر. چونکه بو سفرلرگه قدر، خریستیان حکومتلری بر بری ایله نزاعلاشوب وصوغشوب طورورلر ایدی. آرالرنده اتفاق، برلك دیگان نه‌رسه یوق ایدی. بونلر، اهل صلیب سفرلری سببلی بر بری ایله اتفاقغه کیلدیلر.

بو وقتغه قدر آوروپا عالمی یارطی وحشت حالنده ایدی. صنایع وهنرنڭ نه‌رسه ایکانن بلمه‌گان آدملر طولوب یاتا ایدی. آنلر بو سفرلرده اسلاملرده بولغان هنر وصنایع‌نی کوروب اورنه‌ك آلدیلر. اسلام مملکتلرندن هنر وصنایع اوگره‌نوب قایتدیلر. مملکتلرنده هنر وصنایع‌نڭ باشلانووینه سبب بولدیلر.

آوروپانڭ توبه‌ن خلقی تورلی دره‌بکلری قولنده قل حکمنده ایدی. دره‌بکلری آنلرنی حیوان اورننده جیگه‌لر ایدی. اهل صلیب سفرلرینه کوبره‌ك دره‌بکلری اشتراك ایتدی. بونلرنڭ بیك کوبی شونده اولوب قالدی. شونلقدن آنلرنڭ قول آستنده‌غی مظلوم خلقلر اسارتدن قوتلدیلر.

اهل صلیب اوچون عسکرگه کیوم - صالوم، آزق وقورال کیره‌ك ایدی. شونڭ اوچون قرال وحکمدارلر صناعت خانه‌لر آچدیلر. بو صناعت خانه‌لرده ئه‌لله‌نی قدرلی آدملر خدمت ایتوب آقچه تابدیلر وهنرگه اوگره‌ندیلر.

هر کم اوزی تله‌گان مکتب ومدرسه کتابلرنی مشهور
محررلرنڭ اثرلرنی هم روس کتابچیلرینڭ نشریاتلرنی، دیواری
کالیندارلر و خریطه‌لر آلورغه تلسه «واسطه» شرکتینڭ
کتبخانه‌سینه مراجعت ایتسون نیتندی کمه کتاب صورالسه‌ده
طاووب بیبه‌رله. صورالماغان کتاب هیچ ده یبیه‌رلمی.

آدریس: г. Казань, „Васита“

تاریخ اسلام اطلسی

مدرسهء حسینیه معلملرندن صلاح کمال اثری.

خریطه وآطلاسسز جغرافیه اوقو نی قدر فائدهسز بولسه آطلاسسز تاریخ اوقوده شول نسبتدوك معناسزدر. فقط بو کونگه قدر بزده تاریخقه دائر موندی بر نهرسهنڭ بولماوی سببلی بو کیمچیلکبزده اوزبزنی معذور صانی ایدوك. ایندی بز شول کیمچیلکنی طوترو نیتی ایله

اسلام تاریخینه عائد بر آطلاس باصدردق.

آطلاسنده: زمان سعادتده، خلفاء راشدین، عباسیلر، امویلر دورنده وآندن صوڭغی خلافت زمانلارنده بولغان فتوحاتلر آیروم آچیق کورسهتلگان، اسلام تاریخنده ایڭ پارلاق صحیفهلرنی اشغال ایتکان اندلس فتوحاتی واندلس دولتینڭ مفصل خریطهسی یرلهشدرلگان. موندن باشقه اثرنڭ اوّلینه آطلاسده کورسهتلگان یر واورنلارنڭ شهرمی موقعمی ایدوکی وحاضرگی کونده اول اورننڭ نیدن عبارت بولدیغی رقملر آستنده یازلغان. حاصل اثر اوزبابنده مکمل؛ مکتبده انبیاء تاریخی اوقوچی بر بالادن آلوب اسلام تاریخینی تدقیق وتحقیق ایله شغللهنوچی بر مؤرخغه قدر قوللارنده بر نسخهسینی بولندرو تیوشدر. بهاسی: ۳۰ تین. پوچطه ایله ۳٤ تین. کوبلهب آلدروچیلارغه تنزیل!

آدریس: Казань / Уфа } Т-ву „САБАХЪ“.

رشدی مکتبلر اوچون درس لك

رسملی

تورك - تاتار تاریخی

یەش مؤرخلربزدن احمد زکی ولیدی اثری.

بو اثرنڭ تورك - تاتار تاریخن کوب تیکشرگان و شونڭ متخصصی بولغان زکی افندی ولیدی طرفندن ترتیب ایتلگان بولووی بونڭ حقنده اوزون سویلەرگه اورون قالدرمی.

بو اثرگه تورك - تاتار خانلاری و آلارنڭ طورموشلارینه عائد کوب رسملر یبرلەشدرلدی.

Казань | Т-ву „САБАХЪ" آدریس :
Уфа |